

Radost pomaganja ljudima u Bosni i Hercegovini

Nj.e. pan Tomáš Szunyog, ambasador Republike Češke u Bosni i Hercegovini odazvao se na molbu da kaže par riječi o sebi za krajane iz „Česke besede “ Sarajevo.

Rođen je 14.03.1966.g. u Třebíču u Češkoj. Već 20 godina je profesionalni diplomat. Diplomaciju je studirao od 1985. do 1992.g. na Državnom institutu za međunarodne odnose u Moskvi koji je tada bio jedini dostupan fakultet takve vrste za buduće diplomate iz raznih zemalja. Jedan od kolega mu je bivši visoki predstavnik i sadašnji slovački ministar vanjskih poslova Miroslav Lajčak. Nakon rascjepa Čehoslovačke u diplomaciji je angažirano 80% novih ljudi. Od 1992.g. je zaposlen u Ministarstvu vanjskih poslova. Bio je prvi sekretar u Ambasadi u Washingtonu. Dužnost ambasadora Republike Češke u Sloveniji obnašao je od 2001. do 2005. godine. Nakon toga je direktor Odjeljenja za jugoistočnu i istočnu Evropu i direktor Odjeljenja za južnu i jugoistočnu Evropu Ministarstva vanjskih poslova Republike Češke.

Od 2009.g. je ambasador u Sarajevu. Primijetio je da se od njegovog dolaska ništa bitno nije promijenilo. Nema novih projekata u Sarajevu, a neke ustanove se čak i zatvaraju. Grad je prelijep kao i okolina, ali se ne koriste potencijali. „ Čini se da nekako nije uređeno po nivoima vlasti – kompetencija. Škripi u upravi. Lijepa je zgrada i vrt konaka koji se ne koristi i propada zbog nesređenih imovinskih odnosa.“ - kaže pan Szunyog.

Sljedeće pitanje se odnosilo na projekte važne za Bosnu i Hercegovinu u kojima je sudjelovala Republika Češka i njezin ambasador.

„ Počeli smo razvojnu pomoć 2001. godine. Trenutno se odvija program za razdoblje od 2011. do 2017. Svake godine se preko Češke razvojne agenture izdvaja za projekte 50 miliona čeških kruna što je oko 2 miliona eura. Ne daju se novci, nego ispituju prioriteti, a to je zdravstvo, poljoprivreda, alternativni izvori energije, zaštita okoliša, opremanje laboratorija prema standardima, jačanje državne administrative. Ulagalo se u konkretne projekte pomoći stanovništvu. Tako je rađeno na pojačanju kvalitete mlijeka u Istočnoj Bosni, pravljene bunari za vodu kod Lukavca, kotlovnica na biomasu kod Zenice. Urađeni su projekti za odlaganje otpada u Doboju i Maglaju. Na tendere stiže i 200 prijava. Tu bude 5,6 velikih i višegodišnjih projekata od 100000 i više eura, te manjih do 5000 eura. Poboljšavao se kvalitet liftova po standardima, donirane su knjige slijepim i slabovidnim licima u Sarajevu i Banjaluci, uređeni parkovi u Foči, Ljubuškom, opremljen vrt za djecu u Gračanici. Ulaže se u edukaciju za zaštitu okoliša, posebno recikliranja otpada. Puno radimo na stipendiranju studenata. Svake godine se dodjeljuje 10 državnih i 10 univerzitetskih stipendija. Razvojna saradnja je za mene interesantna aktivnost. Putujem i upoznajem se s ljudima. Vidljivo je da se pomaže i ono što je konkretno urađeno.“

A što ambasador kaže o krajanima među kojima je drag gost: „Drago mi je da je u Bosni i Hercegovini priznata češka manjina. Imamo lektorat na Filozofskom fakultetu u Sarajevu i Filološkom u Banjaluci. Vlada pomaže sva udruženja i plaća lektore.

Sviđa mi se što se sastajete i radite. Bolje bi se moglo raditi da prostor nije ograničen. Iz razgovora s načelnikom, čini mi se da bi se mogao naći prostor u Starom Gradu. Potrebno je stručno procijeniti knjižno blago „ Česke besede “ iz Mačinog Brda i smjestiti ga. Šteta je što nema krovne organizacije za dva udruženja u Sarajevu i četiri u Srpskoj. Nema ni prometnih veza da se ljudi

Foto – arhiva Udruženja građana češkog porijekla BiH „Česka beseda“ Sarajevo

susreću. Mladih još ima u Mačinom Brdu, ali je manjina u Republici Srpskoj bliža Daruvaru i okrenuta prema njemu.“ Pana Szunyoga raduje što su Snješka i Beseda pokrenule davanje Masarikovog imena mostu ili ulici u Sarajevu. Preporučuje udruženjima povezivanje sa bosanskom manjinom koja živi u Češkoj i radi važne kulturne projekte kao što su prijevodi Andrića na češki jezik, dvojezično izdanje Šantića ili knjiga o Nikoli Tesli. „ Bilo bi lijepo da se provede zakon Sejdić-Finci pa da ima predstavnika manjina, ali pravih, a ne Srba, Hrvata, Bošnjaka koji se samo deklariraju kao manjine. Volio bih da Ambasada sa „Českom besedom “ ostvari 2-3 kulturna projekta na godinu, predstave, koncerte, kao što bude u Republici Srpskoj.“

Foto – arhiva Udruženja građana češkog porijekla BiH „Česka beseda“ Sarajevo

Ambasador Szunyog je rekao i par riječi o svojoj obitelji i životu u Sarajevu. Supruga Blanka Szunyogová je bibliotekarka. Radila je u Narodnoj biblioteci, a sada na Univerzitetu. Sin ima 23 godine, a kćerka 21. Oboje su studenti. Sin studira socijalne nauke u Pragu po Bolonjskom sistemu, a kćerka u Škotskoj biomedicinu po klasičnom programu. Obitelj se okuplja za praznike, a ambasador odlazi dva puta mjesečno u Prag. Smatra da su kod nas usluge frizera skuplje, a prehrambeni proizvodi podjednake cijene. Prag je ipak

nešto skuplji, ali su osjetne razlike u plaćama.

Članovima „Česke besede“ poručuje da dopune program saradnjom sa fakultetima u Češkoj i preko čeških firmi ojačaju projekte. „ U Banjaluci u Narodnom pozorištu bude program koji posjećuju političari. Trebalo bi i u Sarajevu to raditi kako bi došli ozbiljni ljudi.“ - završio je u prijatnoj atmosferi razgovor na našem jeziku za „ Česku besedu “ ambasador Republike Češke u Bosni i Hercegovini n.j.e. pan Tomáš Szunyog, koji se služi još engleskim, ruskim, francuskim i slovenačkim jezikom.